

Тема: Сила слабкості й слабкість сили

Авторка: Маша Сердюк

Вікова категорія: для всіх вікових груп

1. Проблеми для обговорення

Проблема	Відображення в текстах			Проблемні запитання
	Текст 1 <i>Розповідайте про себе</i>	Текст 2 <i>Запитуйте</i>	Текст 3 <i>Сила електроніки</i>	
Прояви агресії в спілкуванні	+	+		<ol style="list-style-type: none"> 1. Чи є випадки, коли доречно виявляти агресію в спілкуванні? 2. Як, на вашу думку, можна уникати агресії в спілкуванні? 3. Прокоментуйте слова Луї-Філіппа де Сегюра: «Гнів – це зброя безсилля». 4. Чому люди часто реагують на цікавість інших агресією? Чому мама Арсенчика просила його «не чіпати тютю»?
Психологічне насильство	+	+		<ol style="list-style-type: none"> 1. Що означає поняття «психологічне насильство»? 2. Як слід поводитися, коли хтось здійснює щодо вас або щодо інших психологічне насильство? 3. Поясніть вислів: «Насилля живиться покірністю, як вогонь соломою» (В. Короленко). 4. Згадайте приклади художніх творів, у яких порушується проблема психологічного насильства. 5. Коли цікавість інших може стати психологічним насиллям? Як визначати ці межі?

Проблема	Відображення в текстах			Проблемні запитання
	Текст 1 <i>Розповідайте про себе</i>	Текст 2 <i>Запитуйте</i>	Текст 3 <i>Сила електроніки</i>	

Учнівська солідарність	+			<ol style="list-style-type: none"> 1. Як ви розумієте поняття «учнівська солідарність»? 2. Проаналізуйте ситуацію, коли однокласник заступився за свою однокласницю. Чи все він зробив правильно? 3. За яких обставин потрібно виявляти учнівську солідарність?
Невміння визнавати свої помилки й просити пробачення	+	+		<ol style="list-style-type: none"> 1. Чи зрозуміла вчителька після пояснення учня, що була неправа? Якщо так, то як би вона мала вчинити? 2. Чи коректно, на вашу думку, повелася мама хлопчика, коли сказала, що про вади не варто говорити вголос? Чи вона повинна була попросити пробачення, побачивши реакцію дівчини? 3. Згадайте випадки, коли ви або у вас просили пробачення? Що ви відчували в такі моменти? 4. Визнавати свої помилки — це прояв сили чи слабкості?
Толерантність	+	+		<ol style="list-style-type: none"> 1. Що таке «толерантність»? 2. Як ми повинні поводитися, спілкуючись із людьми з інвалідністю? 3. Чи ми повинні сприймати інших такими, якими вони є? 4. Чи завжди доречно питати про те, що тебе цікавить?
Індивідуальність особистості	+	+	+	<ol style="list-style-type: none"> 1. Прокоментуйте рядки з поезії Василя Симоненка: «Ти знаєш, що ти – людина. Ти знаєш про це чи ні? Усмішка твоя – єдина, Мука твоя – єдина, Очі твої – одні». 2. Чи нормально бути не таким, як усі? 3. Чи можна зневажати інших через те, що вони не такі, як усі?

Проблема	Відображення в текстах			Проблемні запитання
	Текст 1 <i>Розповідайте про себе</i>	Текст 2 <i>Запитуйте</i>	Текст 3 <i>Сила електроніки</i>	
Соціальна адаптація людей з інвалідністю	+	+	+	<ol style="list-style-type: none"> 1. Як кожен із нас може зробити комфортнішим життя людей з інвалідністю? 2. Як люди з інвалідністю можуть поліпшувати своє життя в соціумі? 3. Чи знаєте ви, що таке «інклюзія», «інклюзивне мистецтво», «паралімпіада»? 4. Чи повинні люди відверто говорити про свої проблеми та особливості? Чому? 5. Поміркуйте, чи правильно вчинила героїня, розповівши Арсенчику про слуховий апарат? 6. Чи знаєте ви людей, які всупереч фізичним порушенням зуміли стати успішними?
Слабкість і сила людини	+	+	+	<ol style="list-style-type: none"> 1. У чому сила людини і її слабкість? 2. Чи може сила людини ставати слабкістю, а слабкість – силою? 3. Наведіть приклади наших сучасних воїнів-героїв, які завдяки силі духу зуміли впоратися з наслідками тяжких поранень і продовжити активне життя. 4. Поясніть слова Ніка Вуйчича, людини без рук і без ніг, яка стала мотиватором для багатьох: «Відмовляючись від мрії, ви обмежуєте силу Бога».
Способи пізнання світу		+	+	<ol style="list-style-type: none"> 1. Як запитання, комунікація допомагають нам пізнавати світ і правильно поводитися в різних ситуаціях? 2. У чому переваги безпосереднього (не через інтернет, серіали тощо) пізнання світу?

Проблема	Відображення в текстах			Проблемні запитання
	Текст 1 <i>Розповідайте про себе</i>	Текст 2 <i>Запитуйте</i>	Текст 3 <i>Сила електроніки</i>	

Технічний прогрес на благо людини

+ +

1. Чи завжди технічний прогрес покращує життя людей?
2. На що повинен бути спрямований технічний прогрес?
3. Наведіть приклади, коли завдяки науковим винаходам ми почуваємо себе супергероями?

2. Можливості для міжпредметної інтеграції

Проблематика	Текст 1 <i>Порахунки з часом</i>	Текст 2 <i>Твій ідеальний двійник</i>	Текст 3 <i>Прямий репортаж із майбутнього (11.11.2027)</i>
Мова	+	+	+
Психологія	+	+	+
Етика	+	+	+
Інформатика		+	+
Фізика		+	+
Літературознавство	+	+	+

3. Стилiстичнi особливостi в художнiх текстах

Стилiстичнi особливостi	Текст 1 <i>Порахунки з часом</i>	Текст 2 <i>Твiй iдеальний двiй-ник</i>	Текст 3 <i>Прямий репортаж iз майбутнього (11.11.2027)</i>
Емоцiйно забарвленi слова	невiглас, скiмлито, волати, репетувати, недолугий, тупорилий	Арсенчик, вушко, хлоп'я, хлопчисько	стовбичити, верещала
Синонiми	репетувати, волати, перейти в режим ультразвуку; крики, iстерики		
Антонiми	кращий, гiрший		
Розмовна лексика	математичка, училка, шмарклi	дулька, бiсити, круто	машина, кайф, офiгiти
Неологiзми		гугл, гугл-документ, ноутбук	айфон, блютус-гарнiтура, навушники-краплi, режим hands free, Tesla
Слова в переносному значеннi	Того дня «дрiбницею» стала я. Голос математички перейшов у режим ультразвуку.		чути замисть її слiв якусь незрозумiлу кашу.
iншомовнi слова		гугл, гугл-документ, ноутбук	айфон, блютус-гарнiтура, орбiта, режим hands free, електромобiль Tesla
Термiни			квантовий стрибок, мiкросхема
Пестливи форми слова		Арсенчик, вушко, хлоп'я	
Фразеологiзми	зриває дах, мати рацiю, пояснювати на пальцях	вирви око	
Порiвняння	Училка здулася, наче куля, з якої рiзко вийшло повітря.	Такий iнтерес буває тiльки в дитинствi, коли ти пiзнаєш свiт так, нiби п'єш великими ковтками прохолодну воду спекотного лiтнього дня.	

Стилістичні особливості	Текст 1 <i>Порахунки з часом</i>	Текст 2 <i>Твій ідеальний двійник</i>	Текст 3 <i>Прямий репортаж із майбутнього (11.11.2027)</i>
-------------------------	-------------------------------------	--	---

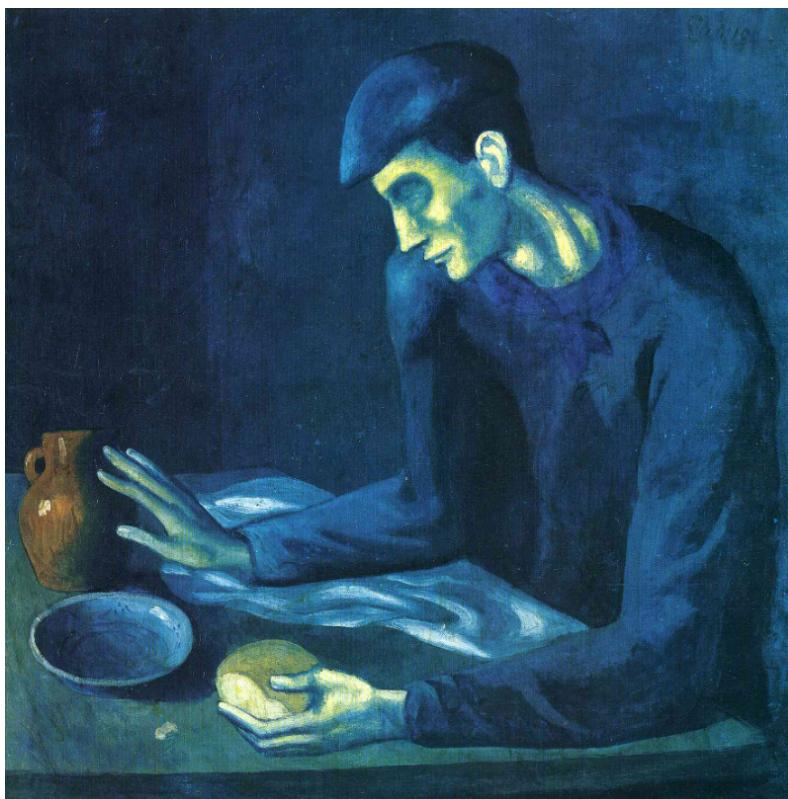
Епіфора

Посадити дитину в школі за першу парту – мало.
Сказати про те, що вона погано чує, лише класній керівниці – мало. Думати, що якимось воно саме там буде, – мало; Визнавати це – сила. Сприймати себе таким, яким ти є, – сила.
Не перекроювати себе під інших – сила. Спокійно пояснювати іншим свою позицію без криків та істерик – сила.

4. У світі мистецтва

4.1. Пабло Пікассо «Сніданок сліпого», 1903 рік.

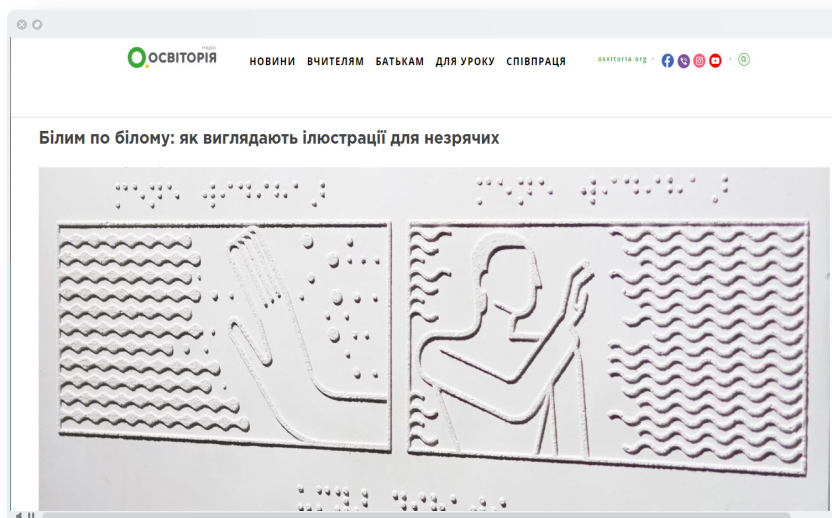
<https://www.wikiart.org/uk/pablo-pikasso/snidanok-slipogo-1903>

- 4.2. Джон Еверетт Мілле «Сліпа дівчина», 1854-1856 роки.
<https://artuk.org/discover/artworks/the-blind-girl-33653>

- 4.3. «Білим по білому: як виглядають ілюстрації для незрячих»,
Джерело: «Освіторія»
<https://osvitoria.media/experience/bilym-po-bilomu-yak-vyglydayut-ilyustratsiyi-dlya-nezryachyh/>

4.4. Додаткові ресурси для опрацювання:

1. Мультфільм про дружбу й толерантність.

https://www.youtube.com/watch?v=CY_WgE-WRT0

2. Інклюзивний музей:

<https://ofam.ua/projects/inclusion/>

3. Музей для незрячих людей «Третя після опівночі»

<https://0300.com.ua/>

5. Тематика творчих робіт

Текст 1 <i>Порахунки з часом</i>	Текст 2 <i>Твій ідеальний двійник</i>	Текст 3 <i>Прямий репортаж із майбутнього (11.11.2027)</i>
1. Напишіть твір-роздум «Як уникнути психологічного насильства в сучасному світі?»	1. Розкрийте зміст вислову Анатолія Франса: «Допитливість творить людей і поетів». 2. Як допитливість допомагає нам пізнавати світ? 3. Що робити, щоби допитливість не перетворилася на допит?	1. Поясніть вислів Аристотеля: «Хто рухається вперед у науках, але відстає від моральності, той більше йде назад, ніж уперед». 2. Чи повинні наукові винаходи відповідати етичним засадам суспільства? 3. Кого ви можете назвати супергероями технічного прогресу?
1. Складіть діалог між друзями, у якому розкрийте відповідь на запитання, чи нормально бути не таким, як усі, і чому. 2. Напишіть розповідь про те, як відверта розмова з близькими людьми допомогла людям з інвалідністю почувати себе комфортніше.		

1. Наведіть приклад, коли сила людини стала слабкістю або слабкість – силою.
2. Поміркуйте над висловом Мартіна Андерсена-Нексе: «Жодна людина не буває повторенням іншої і сама є неповторною». Чи погоджуєтеся ви з думкою? Доведіть.
3. Поясніть слова св. Франциска Сальського: «Будь терплячий з кожним і насамперед – із собою».
4. Нік Вуйчич зауважив: «Я не можу покласти руку на плече, але я можу щиро з вами поговорити». Що він мав на увазі? Напишіть есе з теми «Підтримка».
5. Поміркуйте над висловом відомого британського фізика-теоретика Стівена Гокінга, якому невиліковна хвороба не завадила робити феноменальні дослідження: «Там, де є життя, є надія».